

ПРОЛЕТАРІ УСІХ КРАІВ
З'ЄДИНАЙТЕСЬ!

Соціалістична Партія Канади.
Socialist Party of Canada.

Робітники в боротьбі згублять лише свої кайдани, а здобудуть усей світ!
К. МАРКС.

ЧЕРВОНИЙ ПРАПОР.

ЧАСОПИСЬ ДЛЯ РОБІТЧОГО ЛЮДУ

ПЕРЕДПЛАТА:
На рік \$2.00
Шість місяців \$1.00
Чверть 60 цт.
Одно число 5 цт.
До старого краю . . . \$2.20

THE RED FLAG

Socialist weekly paper for Oukrainian proletariat in Canada.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:
Червоний Прапор
(The Red Flag),
467 Manitoba ave.
Winnipeg, Man.

Ртк 1.

Вінніпег, Ман. Четвер 26 Децембра. 1907. ** Winnipeg, Man. Thursday, 26 December. 1907.

Число 5.

ПОЛІТИКА З

ФАРМАМИ.

Канада це—ланка на мисливій. Квебек це—дверці, а замість нужденного сухаря показують мишам в глибокій Канаді „дарові фарми“.

В Європі голод, нужда, безробіття, і скільки сот тисяч обездолених сідає на кораблі їхати, шукати щастя за морем. Іде швед, кидає своє всіяне камінем поле, іде фін, якому остогидло жити в самою рибкою, тікає росіянин з під царської шибиниці, англій з брудних улеців голодного для пролетарів Лондона, тікає румун з Галичини, лише чверть свого морта на пасовисько панським козакам. Досить на працював ся бідаха, досить намахались його руки на ланах Сангушка чи Потоцького за 25 австрійських центів. Тепер навкрути велетня корабля кидає море, здимаються хвилі завивають з паньско стодоло. Позаду навіки лишилася іроклята Європа з її королями, урядниками, жандармами та злиднями.

А пасажирі з кляси радіють, танцюють, усі веселі. Кожний певний, що ось прийдуть до Канади, зараз той візьме за \$10 фарму, а той до фабрики піде за \$3 в день. Русин сидить і в третій раз перечитує взятую з краю газету — „Канадійський Фармар“. Не знає сіромаха, що то за газета, ким вона і навіщо пишеть ся. А у „Канадійському Фармарі“ так хороше розмальоване щасте фарморське. Ті 160 акрів не дають спати, усе ввижаються вічному хліборобові.

Приїхали до Квебіку, поражували емігрантів, як товар—тепер ідуть, хто ку-

ди хоче, Канада простора, іди пошукай по ній щастя. І шукають. Сотки тисяч шукають! Одні гори каміні в Онтаріо розбивають, думають може в петрах гір сховано те щасте. Інші під землею у майнах до серця землі доколюються, деж доля? у землі питають. А майна лише стогне та валиться та ховає навіки під ґрунтом непроханих гостей.

А той, що на фармі осів, задрісним оком позирає на дикого муса, бо канадійському мусові краче жити, ніж канадійському фармареві. А четвертий незнайшовши долі-щастя єдиного, кинув усе і пішов бомувати і висівивує по прерії йдучи: „Нема в світі долі, її не зібкати!“ Натім і сталося—замість долі знайшли той бігу, той вільбару, той шуфлю, а той і смерть під колесами машини. Шукали волю, а знайшли європейське заслання та каторгу, чи то пак, перепрошано: до Сибіру далеко, фармарське заслання, та Канадійську роботу. А тож як, як не заслание, а тож як, як не каторга? Літом з фарми до фарми не можна дійти, бо вода, мочари не дають, доріг нема, зимою сніги, морози не пускають.

Жеве собі фармар з жінкою, як Адам з Евою. Навкрути їхнього раю лише вонуть...

А тим часом по Європі, по Галичині бігають агенти капіталістів, брешуть про заморський рай Канади. „Канадійський Фармар“ піддужує русинів; подібні до його газети закликають перейзиту до Канади бідаків інших націй.

Навіщо вони се роблять? Чи вони не бачуть, що на-

лоті муки кличуть парід? Навіщо ліберальний уряд Канади веіма силами етягає еміграцію з усіх кутків світу?

Капіталістам треба грошей. Колиб ледові обшари північного моря давали б який дохід, то капіталісти і їх би загербали. До ледоватого моря далеко, але з колонізацій західної Канади вони зробили добрий бізнес. Капіталіст володіючи грішми, прагне, щоб гроші родили гроші. Він пускає їх у оббіг. Буде фабрику, вкладе у великі підприємства. Але капіталістові мало заробити річей, йому треба їх продати. Добре, коли є ринок, на якому купують товари, а коли той ринок за слабий, зубожилый—о тоді але.

Нам на кожному кроці кажуть, що Канада — „держжава“, що в Канаді „права, закони, свобода рівність“... Брехні! Канада, а особливо західна Канада, це одно величезне підприємство жмені капіталістів. Хто править Канадою? Домініантний парламент, а в йому сидять усі найбільші дукари Канади! А по провінціанальних парламентах теж лише капіталістом рабіє. До англійського короля задалеко, до бога за високо. І стала канада дивною доларників-мільонерів.

Вони вибудовали по краю фабрики, але їм треба на ті фабрики робітника. Послали до голодних країв Європи агентів, ті набрихали про „рай Канаду“, і наповнелись фабрики „шукачами щастя“. Молоденький Капіталізм Канади обтер вуся, усміхнув ся і почав смакувати червону кров пасивних рабів.

Але капіталістові треба ринка. Капіталістові треба ґрунту, деб він міг розкорінитись і вирости—треба „хатнього ринку“. Хатнім ринком скрізь для капіталізму служить селянство. Воно трохи заморже, його можна по малу дойти. Але в Канаді, в західній Канаді сего хатнього ринку не було. Правда були тут бобрі, буфли та індіани, але їх канадійський капіталізм („Компанія Гудзоновського залива“) використав для заґрянничної торгівлі, знищивши індіан, сам би згинув колиб не приступив до „політики фармів“.

Пасивні агенти не спали. Кораблі що дня виладовували на береги тисячі прагнучих дістать дарову фарму. І у офісах показували розкартковану ману західних провінцій. І повні енергії їхали культурити країну вовків та відмедів. Помінемо, що в Канаді люті зими, нестерпуче пекло літом, недаючи життя москити і инша погань. Це нещастя природи, і їх можна побороти. Але ж фармар етогне не від того. Інші причини завдають йому муки.

Фармарі не знають, що вони лише „ХАТНІЙ РИНОК“, лише „ГРУНТ ПІД КАНАДІЙСЬКИЙ КАПІТАЛІЗМ“.

Але най тепер зрозуміють. Капіталісти роблять хлібороську машинерію, мають до епродажу худобу, коні і т. д., усе аж до возів і шуфель. Даючи „за дурно“ фарму домагають ся у тебе, щоб ти в три роки обробив кіякість поля і відбудував ся.

А щоб усе се зробити звичайно мушиш поробити великі закупи у компаній. „Не вмер Данило—боляч-

ка задавила!“—фарму дали за \$10, а машинерію примусили взяти за \$1000.

А не хочеш купувати—зліцтують! Канадійські закони суворі і, як вірні пси, охороняють інтереси капіталістів.

Заводючи в Канаді хатній ринок і ґрунт, капіталізм усе зробив, усе обміркував, щоб фармарство було покірлеве, як вівця.

Насамперед постарав ся капіталістичний уряд Канади, що до розселеня фармарів. Капіталісти знають, що коли люде живуть у купі, то вони сполучившись можуть собі зарадити у всякій пригоді. ТОМУ ФАРМАРИВ РОЗСАЖУЮТЬ ФАРМА ВІД ФАРМИ НА ДВІ, ТРИ І БІЛЬШЕ МІЛЬ. Горожанській обовязок канадійського фармара, лише купувати товари капіталістического. Купуй і мовчи! ти—лише „хатній ринок“.

Капіталістові треба, щоб фармар був дикий, щоб у його не було громадянності. Тому то Канадійський уряд так проти поселеня парода селами. Колиб фармарі жили селами, вониб лехко зорґунізувались і скинулиб з себе ярмо компаній.

Фармар мушиє бути лісця капіталіста диким нелюдом. Його обовязок лише голусовати за лібералами та консерваторами, а читати лише біблію, та „Канадійський Фармар“.

А як страдають фармари, що так далеко розспані один від одного! До церкви, на мітинги треба йти по 15 і більше миль—А капіталіст іде до свого чорчу на автомобілі по цементовому стріту... Рабам мочари, панам стріти... А нещасні діти фармарські! щоб навчитись лише той абетці при-